

154

СТ-9

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 8. ФЕБРУАРА 1873.

ГОДИНА II.

ПОЗОРИШТЕ.

БРОЈ 18

ИЗЛАЗИ ЧЕТИРИ ПУТА НА НЕДЕЉУ НА ПО ТАБАКУ — СТОИ ЗА НОВИ САД 40. А НА СТРДИУ 60 ДНОВ. МЕСЕЧНО — ЗА ОДЛАСЕ
НАПЛАЋУЈЕ ОВОД ЈЕДИН ВРОГУ 3 НОВ. И 30 ЗА ЖИГ ОВАКИ ПУТ.

ИЗБИРАЧИЦА.

ШАЉИВА ИГРА У З ЧИНА С ПЕВАЊЕМ ОД К. ТРИФКОВИЋА.

(Наставак.)
Бранко. У форми чланка? (За себе) Ово се још једном монтецовији ојвијају бароје се оба доктора и
штанцица у складу са њима, али не у собу, већ ступим
само на праг од себе. Кад, ал' чујем неки врло
занимљив разговор! (На глас) И још једном да се
тошица. Лагано, али не у собу, већ ступим
само на праг од себе. Кад, ал' чујем неки врло
занимљив разговор!

Бранко. Дајце у течној прози!

Тошица. И тицо се вас двојице!

Бранко и Штанцица. Нас?

Тошица. Да, вас! Разговарале су се госпођица Савета и госпођица Милица.

Штанцица. Јесте л'их уочили!

Тошица. Са свим добро! То јест, чујо сам их
са свим добро! Оне се јадиковаху, како су и не-
срећне у љубави, јер они, које љубе, нехају за њих!

Бранко. Понда? (На глас) Али, ако је то је
тошица. Понда је рекла Савета, не Милица,
не — Савета је рекла! (За себе) Сад не знам која
је рекла!

Бранко. Али шта је рекла Савета?

Тошица (за себе) Да останем при Савети! (На глас)
Савета је рекла: Ја волим, искрено волим го-
сподина Бранка!

Бранко. Она ме воли!

Тошица. За тим рече Савета — не Милица:
ја опет волим искрено Штанцику! (На глас)

Штанцица. Милица ме дајце заиста воли?

Тошица (за себе) Сад сам их збунио! (На глас)

На које, на које... шта је оно после било? Да!

На које оду у другу собу!

Бранко (за себе) Савета ме дајце води! Сада,
кад сам се већ одважио, први корак учинио!
Доцкан! Доцкан!

Штанцица (за себе) Да сам био известан пре,
можда би се предомислио, али сада, сада
је доцкан!

Тошица. Но — ви бутите! (За себе) Очевидно
су збуњени!

Штанцица. Драги господине Тошице, то су
девојачке мајсторије, — оне су вас спазиле, па
су се чиниле као да вас не виде.

Бранко. Те се с вами мало прошлиле!

Тошица. Мислите? (За себе) Ово су ти праве
врље!

Штанцица. ПОЈАВА СЕДМА.

Јован и пређашњи.

Јован (ступи) у охвата от њега. И дајмо
штанцица (претрчи му) А, драги Јоване!

Бранко (претрчи му) Да, Јоване, иди!

Тошица (претрчи му) Јоване кад би добри били.

Штанцица. Да ме пријавите госпођи.

Бранко. А не госпођи већ господину.

Тошица. Госпођици, драги Јоване, госпођици!

Штанцица. Госпођи сам рекао!

Бранко. Господину, јесте ли чули?

Тошица. Ама, тажем вам, госпођици!

Јован. Али молим, господо, ја сад тек не знам!

Штанцица. За име Божије, то је јасно:

пријавите ме госпођи Соколовићи!

Јован. Разумем госпођи Соколовићи! (Пође)

Бранко. Ама станте, пријавите ме господину

Соколовићу!

Јован. Разумем — господину Соколовићу! (Пође)
Тошица. Станте мало! Пријавите ме господици Соколовићево.

Јован. Разумем! То јест, то јест, сад опет не разумем!

Шранцика, Бранко и Тошица (дрекну заједно)
 Не разумете?

Јован. Разумем, разумем! (за себе) Само што опет не разумем! (Оде).

ПОЈАВА ОСМА.

Прећашњи, за тим Соколовић, а после Соколовића.

Тошица. Ако то није сметење! Овака створења могла би човека довести до грајности. Јаком, човек је најбоље послужен, кад се послужи сам!

Штанцика. Ви бисте, господине Тошице, и у томе случају имали лудога слугу! (Наставиће се.)

АДРИАНОВИЋ СЕДАМ ВЕЛИКИХ ВАТАРА.

Добро ће бити да се у данашње доба, када се често несреће догађају, сетимо онога, што се забило у прошлости, те да упоредимо садање са пређашњим временом, како би нам се узбуђеност утишала, како би постали мирнији, и како се не би омаловажавали. Пон да месо дат

Од свију ватара, које су уништавале зграде људске и којих је било беше, имаде седам, које су најзначајније, како с тога, што су највеће, тако с тога, што им последице беху најстраховитије. То беху ватре што су спалиле Ниниву, Карthagу, Рим, Цариград, Лондон, Москву и Чикаго.

Из описивања, које остале од јелинских писаца о разорењу Ниниве, престонице некадање асирске државе у Азији, не може се потанко сазнати, како је изгорела ова велика „варош ботија“. Тек кад Лојар и Бота почеше копати развалине мозулске, дознаде свет вишемо развалима нинивским. Зид од десет енглеских миља опкољавао је безбројне палате; палате и храмови беху тако велики, да их нема већих ни у Америци. И све, све те зграде уништио је пожар тако, да се једва сада од њих трага налази. Осим пожара било је ту још и влања и харања. Пожару Картаге, престонице пунске државе у Африци, симамо живљу, познатију слику, јер су га сувремењаци описали. Пошто је шест дана трајала борба по улицама, заузме гвоздени Сципиона Емилијан, римски вођ, престоницу африканску. Тада настадоше ужаси, које се перо устручава описати, за тим се запали ватра, која је трајала седамнаест дана. Исто је така била ватра, којом је изгорео Рим, главни град славних Римљана, што га запалиле Вандалијуна (месеца 455. године) после Христовог отишавајући от тога времена.

Требала би читава тиљига, кад бисмо хтели описати незгоде, које је огањ причинио несретном граду костантиновом, Цариграду. Две године пре смрти цара Јустинијана, који беше по имену Управда, изгори први пут ова „господарица два света“. А колико пута после тога? Колико да наброји! Толико се зна, да је најстрашнији био онај огањ, којега је у Цариграду потпалио султан Мухамед 29. (17) маја 1453. Бесни Турци, који заузеле град, нису били милостивији од сципионових леђиона и гензеријских поизбор делија.

Страшан је био пожар Лондона, престонице у Енглеској, септембра месеца 1666. У толико страшнији, јер је дошао одмах после куге. Али ту бар није било онога, што је најстрашније, а то је бедне, првиједне војске.

Тога ције било ни када је горела „мати Русије“ Москва. Страхота је била у толико мања, што су је Руси од своје воље запалили. Ипаче је ова ватра била огромнија него олија у Чикагу и Бостону, које две вароши леже у Америци. Петнаестог септембра 1812. г. ого 1. сајата у јутру почела је Москва горети, и то на више него ли 200 места. Ватра је трајала дуже него ли осам дана. Од 2600 кућа од камена остало је на послетку само 525, а од 6600 дрвених, само 1797.

Ватра у Чикагу, што се дрогодила октобра 1871., била је мања од свију ових, и није толико трајала нити је толико кућа уништила. У Бостону била је још мања.

Чикаго није претрпео страхоте, које је Нињива и Карthagе, али је и онда Бостон изгубио толико еспана, као ни једна варош од тога је света и света! оно је яти... јоја ви џоја и

Уједо уједи у ујдо вреји

ДАШТИЋИ. (2)

СРПСКО ПАРОДИЈО ПОЗОРИШТЕ.

(Максим Црнојевић) приказана је у четвртак, 2. фебруара. Познат комад, али са променама представљачком сценом. Од женичких беше Маринковићка врло добра Јевропсика, особито прије крају. Маринковићка се управо одликовала тога вечера као Фињета; нека још само певањем ојача глас, па ће слабо којој уступати у оваким улогама. Апјелија беше у рукама дилетанткиње г-ђице М. Степанчићеве. То није баш од свим лаких улога ни за глумицу а иако ли за почетницу, с тога смо страховали, видели у томе као неко хазардовање; али приказивачица с тврдом вољом, маријином ћу, даром и релативном вештином исплива срећно крају. Из почетка конверсација иђаше добро; класије се место вијугања страсти, помажаше мало — лепа декламација; али на спретству је врло добро изразила јаки душевни потрес. Сталницићева је на глумионици лепа, интелигентна појава — са пријатним алтом — која много обећала. — Од муштих беше Зорић стари добар дужд. Лукшић је доста добро почео улогу Ивову, само у моментима, гдје је беше сувише добричика. Али насе је пријатно изненадио Недељковић као Максим. Он шије скоро проучио и приказао свој вадатак тако добро као овога пута. Овај је глумац у неколико друкчије схватио и извео ту своју улогу. У галерији слика показао је, да се и тихомићу може постићи велики успех. Недељковић је тога вечера очиговорао, да највећи стадионаран, и да ту улогу може бројити међу своје најбоље. О целији представи може се рећи, да је добро испала преко очекивања.

Б.

П О З О Р И Џ Т Е.

* (Народно позориште у Загребу) „Нар. Ноv.“ пишу: „Одјечи већ не употребљавамо о нашем народном позоришту. Разлог је томе, што су у последње време или стари комади поправљани, или такве игре даване, које се само у покладно време радо гледају. Али у суботу осмога фебруара приказана је у портег г. Фрајденрајха позоришна игра, која је заслужила, да се на њу парочито оствремо. То је „Залукник острвански“ драма у четири чина с транспулкота по Грайену. Чином паличи овој комад на бирхфлоричким комаде: романтичан је и пун ефекта. Представа је трајала пушта четири сахата једно, што је радија епизодама развучено, а друго што и сама представа, и ако се може за њу рећи да је у целости успела, није била прецизна. Г. Фрајденрајх имао је насловну улогу у својим рукама. У њега је толико рутине, да сваку улогу може вљапито представљати, па му је и овај постала за руку. Међу тим за цело му је њемо оправдану чевију за славом повредити, ако приметимо, да улоге паничице младости и неискусности (Naturburscher—Roller) не спадају међу оне, које г. Фрајденрајх добро игра. Уопште ми бисмо напомни глумицама световали, да парочиту бригу исклоне модулацији гласа, да се одуче изговорања кроз нос, да се чувају растезања речи, које се наглавшу у ра-

ди ефекта. У том је ногледу на нашој позорищни зла нависка, која, и ако има утицаја на свет на галерији ипак се мора критичком стврдог осудити, јер није уметност, него прост „Coulissenreisserci“.

МУЗИКА.

* (Матида Малингерова.) Гласовита певачица Матида Малингерова, која је о трошку хрватске краљевине изображене, показала се веома цељахвата према својој домовини. У тој ствари пишу „Нар. Ноv.“ ово: „О госпођи Малингеровој,“ — прајнерској коморској певачици, која је заслужила у Петрограду, јавно је ових дана један папи лист, да ће месеца априла доћи у Загреб да пева у нашој опери. Како смо ми извесните, овај глас, па жалост, није певачицат. Госпођа Малингерова у Загребу васпитана и хрватским појмом изображена, мислила па се пре него да захвалност или да дужности хрватске „родољубилке.“

Око половице прошле године се тврдио је кр. зем. влада г. Малингерову на реверс, који је г. 1863. потписала, кад је хрватским појмом послана на прашку консерваторију, те је позове, да својом обвешти према земљи одговори. Г. Малингерова, пустима је слога мужа неког барона Шимелфенига, да у његово име одговори, да је она готова месеца јула или августа, за које време није погодно ангажована, да дођи у Загреб да пева, али само као „гост“ и то у чигдих осам представа под условом, да јој се за сваку представу даде награда од 500. форината, и да јој се врати реверс. Предавши овај одговор управи народног позоришта, кр. зем. влада појзвала је прије спретку прошле године г. Малингерову да овога својој дужности по реверсу, да дође у хрватску оперу као примадона. И други овај позив одговорио је малингеритки муж управо империјенти, да његова жена, рођена Шемица, не разуме хрватскога језика, да се не бави „пословима од те врсте“, а он, барон Шимелфениг, да не се од сада одговорити ни на једно писмо, које није управљено на њега, него на његову жену. На таку безобразност одлучила је кр. земальска влада, узети друге мере, те је, како чујемо, ових дана преко кр. и кр. послалишта управила на г. Малингерову по следњи позив, да својим дужностима у року од три недеље дана, по што тај позив прими, одговори, иначе да ће кр. зем. влада ради нападе трошкова подићи парницу против ње“.

СИТИЦЕ.

* (Глава аша). У Стјапици у Штирској звониле је неколико сељака у велико звоне од 76. цепата, кад у један мах паде из звона отклојај од клатна неком дечаку на врх главе. У први мах помаглице сији, да је дечаку крај, јер је отклојај од клатна имао до педесет фуната, ал' јест, чврста је глава у дечака, гвожђе му је само пропарало шешир, а на глави ни трага од удараца.

Издaje управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

27. ПРЕДСТАВА

У ПРЕТПЛАТИ 16.

У НОВОМЕ САЛУ У ЧЕТВРТАК 8. ФЕБРУАРА 1873

O H A J E M Y Z

ДРАМА У 2 РАДЬЕ, НАПИСАНО МЕТВИЉ, С НЕЧАБОГ ПРЕВЕО Д. ЈОКСИЋ.

надобен омада бірнің таралған жағдайда көзбеттегі күннің
жарылған күннен кейін атасынан нағыншын сөздөк да үйнештей
салып келесіндең оқыя алғандағы да миң жағым мендердегі

Лорд Бернард Харлеј — **Суботий.**

Леди Ана, ъегова жена **J. Маринковичка.**
Нела, ъегова синовица **Л. Маринковичева.**

Доктор Йолак **Лорд Мексвелл** **Пелеш** **Неделькович**

Сер Тома Вилкенс, **Давид, стари слуга харлејев** **Рашић**, **Шешин**.

Юната, пастирче ... **и ю. зорилева.**

Између првога и другога чина свираше позоришни свирачи збор увод у оперу „Виљем Тел“, ол. Росинија.

У недељу 11. фебруара: „ВАМПИР И ЧИЗМАР“. Позоришна игра у 3 чина, по Ј. Сигетију пре-
радио Ј. Ђорђевић. — Г. Џ. Пелеш члан народног позоришта у Београду као гост.

Улазнице се продају у писарници поворишној (стану матичином) од 9—12 пре подне и од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 новч. а. вр. у српској народној задружној штампарији у позоришној писарници и у вече на каси.

Од „Зборника позоришних дела“ изашло је до сад пет светзака. У првој је свесци, „Школски надзорник“, у другој „Шаран“, у трећој „Честитам“ и „Француско-пруски рат“, у четвртој

„Краљева сеја“ а у пето „Максим Прибојевић.“ Прве две свеске стоје 20 новч., трета 30 новч. четврта 50 новч., а пета 40 новч. а. вр.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 САХАТА